

دائرة مخصوصه

درسعادتده باب على جوارنده

محل اداره :

مشرط القلم

اخطار :

مسلكمزه موافق آثار جديده مع المنوئيه
قبول او انور

درج ابدیه بن آثار اعاده او انور

دیر، فلسفه، علوم، حقوق، ادبیات، و سیاسیات، و بالخاصه کرم سیاسى و کرم اجتماعى و مدنى احوال و شئون اسلامیه در بحث ایدر و هفته ده بر نشر انور.

آبونه بدلی

سنه لکى

التى آیلنى

ممالک عثمانیه ایچون	۸۰	۴۰	غروش
روسیه	۶۰	۳۰	روبله
سائر ممالک اجنبیه	۱۷	۹	فرانق

صاحب و مؤسسلری :

ابوالعلا زین العابدین - ح . اشرف ادیب

تاریخ تأسیسی

۱۰ تموز ۳۲۴

درسعادتده نسخه سی ۵۰ پاره در

قیرله دن مقوا بورو ایله کوندربیلر سه سنوی
۲۰ غروش فضله آلنیر

دردنجی جلد

۴ ربیع الاخر ۳۲۸ پنجشنبه ۱ نیشان ۳۲۶

عدد : ۸۴

باشلادی؛ فقط کونلر اوزامش، یوللر ایسه کیت کیت بیتمز اولمش
ایدی . حضرت سزائینک :

یارب ره مقصودی پایانه یتشدیر
یعنی دل دیوانه می جانانه یتشدیر
جولر کبی تاکی طولاشه وادی حجری
بر ساحلی یوق لجہ عمانه یتشدیر
سر مست می عشق اوله رق اورته ده قالدیم
ای ساقی وحدت بکا پیمانہ یتشدیر

غزلنی اوقور اوقورده آغلاردیم؛ اره صره نأرہ عشقک تأثیریلہ:

یارسولاه وصالک بزمنہ شایسته قیل

تا کوکل اولسون شراب عشقکک مستانه سی

دیه فریاد ایله حال استعجال کوستر ایدم . حرکتک بشنجی
کونی ایدی؛ بئر علی دیلان مرحلہ یی کچد کدن صکره شفق آتمش،
هرشی فرق اولمغه باشلامشدی . اوزاقدن (قبہ حضرا) کوروندی .
شومشاده ذوق پرورانه چشم عاشقانه می تنویر، قلب خزینہ می تسریر
ایدنجه وجودمه برلرزه عارض اولدی، کندمدن کچہ جک بر حاله کلدیم .
بلا اختیار دوه دن آتیلهرق یایان یورومک ویا نه یانه آهلر چکمک
باشلادم . بوصرده قافله ده اوله بر غلغلہ مسرت ظهور ایتمش
ایدی که وصفنده کال عجزم واردر . حضرت شیخ شمسئ سیوا -
سینک ده عین حاله اوله رق سویلدیکی شو سوزلر خاطر مه کلیوردی:

جانان ایلینک کلرینک باغی کوروندی

دوست اقلیمک لاله سنک طانغی کورندی

دل خسته سنک دردینه درمانی ایریشدی

ایوبه دخی صحتنک چاغی کوروندی

غیغو کیجه سی کتدی همان قالدی قورقو

شمسی به بوکون دوستنک اوتاغی کوروندی

عموم اهل قافله ده شیدالقی، لا ابالیلک ظهور ایتمش ایدی . لکن

جناب نابی مرحومک :

ساقین ترک ادبدن، کوی محبوب خدادر بو،

نظرگاه الهیدر، مقام مصطفادر بو

نعت عاشقانه سی بر شخص مجسم مثالی جله نی مقام صحوه دعوت
ایتشدیر . آه قدراشم بووادیده یازہ حق چوقشی وارہ نہ چارہ که یازہ حق
طاقت یوق . ذاتاً بو حسیات قالا تصویر اولنه ماز، حال ایله اکلا شیلیر .
سر حال ایسه

نقل اولور نشئه اسرار کوکلدن کوکله

برق اورر اشعه اضمار کوکلدن کوکله

مقتضاسنجه قلب عارفانه لرینه البته منعکسدر .

نه سعادت، نه دولت که: بوکون ماسوادن تجردله حضور حضرت
فخر عالمده کوکلی اونبی افخمک عشقنه ربط ایله مستغرق ذوق
روحانی اولمش . .

نه سعادت، نه دولت که: بوکون (من زار قبری) حدیث
شریفنک سرینہ مظهر اولمش .

نه سعادت، نه دولت که: بوکون سبب ایجاد کائنات اولان
اوکوزلر کوزلی سرور اعظمک حامل عشقی اولمش .

حضرت شیخ مشتاق نه کوزل سویلشدر :

سرای دولتشک دارالاماندر یارسولاه

مطاف یوسکاه انس وجاندر یارسولاه

غبار خاک پایک لاجرم اکسیر اعظمدر

جیلای دیدهای عاشقاندر یارسولاه

مبارک روضه که اخلاص ایله رومال اولان عشاق

سرافراز کروه عارفاندر یارسولاه

باب السلامدن حضور سعادتہ قدر نہ صورتله کتدی کمندن خبردار
اولمدینمندن بوندن بختده عرض اعتذار ایلرم . جناب صائبک :
(آمدم مست بکوی تورقم مجنون) بیتی ترجمان حالدر .

هیبت سلطنت محمدیہ نک درجاتی ادراکده عقل حیراندر، انسان
سر مستدر . انجق وسعت تصرفات احمدیہ سایه سنده زوار علی درجاتم
نائل ذوق جاودانی ومظهر فیض ربانی اولیور .

خلاصہ نور عینم بوکون اوله بر حالده می که

بن نجی بیلیم نہیم دنیا نہ در عقبا نہ در

سویلین کیم سویلتن کیم عشق نہ در سودانه در

مدینہ منورده زوارک کثرتدن طولانی مدت اقامتک بالمجبوریہ
برقاج کونه انحصاری، برده یولجیاق اشتعالی وباخصوص حاصل
اوله حق افتراقک شمیدین یوز کوسترن تأثیراتی حسیله انجق بو قدر
یازہ بیلدم . والسلام علی من اتبع الهدی . نتیجہ کلام :

هرکس اولور کرچه مزیدار عشق لیک اله کیرمز در شهوار عشق
عقدہ سربسته در اسرار عشق بویله دیمش حضرت خنکار عشق
آه من العشق وحالاته
احرق قلبی بحراراته

حسین و صاف

عالم اسلام

ایلمنجی قونفره رانس

احوال عالم اسلام حقنده

سیاح شہر

عبدالرشید ابراہیم افندی طرفندن

— السلام علیکم !

— وعلیکم السلام ...

افندیلر، — معلوم احسانکز، برسیاح اولدیغمدن - البته سیاحتہ دائر
معلومات المقی استرسکز . اونک ایچون ینہ سیاحتہ دوام ایده جکم . اولکی
قونفرانسدہ ایچہ ایضاحات ویرمش سہمده ، اختصار ایتشدیم . بونک ایچون

بعض شیملری ا کال ایتمک ایسته یورم . مع مافیہ سیاحتہ دائر معلومات و مشهوداتی بویله بر قاج فونفرانسه تماماً سویلک ممکن دکلدز . فقط یک مهم جهتلرینی ، خصوصیلہ اسلامه عائد قسملرینی براز دها تشریح ایتمک ایسته یورم .

سیاحتک اولی ترکستان و بخارا جهتلری ایدی . او جهتلرده تماماً دولاشدم . فقط اورالرده اون بش سنه اولده جولان ایتمشدم . اوکا نسبتله بو صوک سیاحتده اوجهت مسلمانلرنده بیوک بر انتباه کورددم .

بخارا یک اسکیدن بری بر منبع علم و سرقد علماءی اسلام اولقی اوزره مشهوردر . بو علم ، او زمانلرده بخارای شریفده « شریف » عنوانی و بر دیرجهک درجهده بر خدمت ایتمش ؛ و بو شرافت اوکا بر اضافت ابدیه اوله رق قالد جقدز . اوجهت اهالیسی بخارانک اسمنی ذکر ایتمکاری زمان « بخارای شریف » دیرلر . فقط شیمدیک زمانده او شرافت قالمشدر . مع مافیہ او صفت او اسمده حالاباقیدر . چونکه بوکون مفسرین کرام ایچنده اک مشهور اولانلری اوراده یتمش ؛ فقهانک ، محدثانک ، مشهورلری او محیطک آغوش عرفانده پرور شیاب کمال اولمش . . . اونک ایچون اویر شرافت صفتنه کسب استحقاق ایتمش ، فقط بوکون عجباً واستحقاق باقی میدز ؟ اورالرینی کورمه یں ، اورانک احواله دائر خبر آلمانلرجه الان باقیدر . مع مافیہ تشکیلات قدیمه ینه وار . مثلاً مدرسه لر طور یور ، واورالره دوام ایدن طلبه نك مقداریده لاقلاً ۲۷,۰۰۰ در . بن مدرسه لری برربر کزه رک تعداد ایتم . بلکه زیادهده وار . لکن تعطیل مناسبیلہ بر قسمی خارجهده اولدیغدن بن اوقدر صایه بیلم .

فقط ، واسفا ، بو بیکلرجه طلبه نك عزیز عمرلری هبائه منشورا اولوب کیدیور . یکرمی ، اوتوز سنه تحصیل و تدریسهده بولورلرده نتیجهده ینه بر شیدن خبرلری یوق . بالکنز « الحمد » کله سنی ایکی سنه تدریس ایدیورلر . بر کتابک مقدمه سنی یکوب مقصده طوغرو هیچ بر وقت کیرمه مشلر . دائماً دیباجه ایله اوغراشیرلر . کندیلرینه صوراسره کز ، « استخراج مسائل ایچون بر مطالعه استحضار ایده جکز . » دییورلر . حالبوکه ملاحظه اولونعلی که بو اوغورده یکرمی یدی بیک شبان اسلامک عمری محو اولوب کیدیور . بونلر او قدر اوقومقله برابر ، یکرمی اوتوز سنه چالیشهرق عامه خدمت امیدیله برابر ینه دیانت اسلامیه دن کلیاً بی خبردرلر . نتله کیم آره لرنده مشهور ضرب مثللی وارد که نماز ، اوروج قضایه قالدیرسه (بقضی هیلاهو) دیرلر . یعنی - فعل مضارع مجهول بر کله یی معلوم اوقویه رق - قادی قضا ایدر ، ارکک ایتمز . . . معناسی و بررلر . حالبوکه بو مسئله بتون منتسبین فقهجه تماماً معلومدر . یعنی او درجه جابل ایتملر . یکرمی اوتوز سنه عمرلرینی نهیه صرف ایتمکاربینه خبرلری یوق . باقکنز غفلت نه درجهیه کتیرمش .

فقط شو قدر وارکه طلبه علومک مطالعه ایله مشغول اولسی ینه نکرده بر استعداد بولوندیغنه دلالت ایدیور . بری طرفندن برشی سویلیرسه آکلامق استعدادی وار . فکر محدود اولسی مناسبیلہ اونی اکثر اوقات سوء استعمال ایدیورلر .

بن بخارایه کلدیکم زمان علما ایله ، طلبه ایله بعض اجتماعلرده بولوندی . فقط بویله قونفرانس صورتنده دکل ، مواعظ شکنده ، جامعهده اولنره خیلی نصیحتلرده بولوندم . روسلرک تسلطندن حکایه لر نقل ایدرک ذهلرینه بر نوع انتباه ویرمک فکریله بعض شیملر سولیشدم . ایکی کون طرفنده شهرک ایچنی « اوراق مضره » (!) ایله طولدورمشلر . بوکون روسلره عداوت شویله اولور ، بویله اولور . . . دیه حربه حاضر اولمشلر . اوچوز سنه او یومش بر ملت اوچ کون ایچنده قالدی . ایشته استعداد اولسی حسیله عصرلرجه کورلشمش ذهلری برکون ایچنده اویانه بیلیر ؛ فقط جهات ینه یا کلش یوله سوق ایدیورلر . کندی موجودیتلرندن ، وارلقلرندن جزئی بر شیملر کلاینجه « بزده انتباه وار ، یورویهلم . . . » خولیاسنه ذاهب اولورلر . حالبوکه بویله بر قاج جزئیاتی بیلکه انتباه دینه من .

بزم روسیه مسلمانلری ۲۵ ، ۳۰ سنه در کندیلرنده بر انتباه وار ظن ایدیورلر . واقعا بخاریلره نسبتله بر نوع انتباه وارد . فقط نفس الامرده

بزه لازم اولان حقیق انتباه یوقدر . بزه لازم اولان انتباهی اوتوز سنه در ، حالا میداننه کتیره ینیز . دها مطلوب درجهیه کلامشدر . وکله لریده اوزاچهدر . بونکله برابر افکار عمومی ترقی لزومی حس ایتمشدر . بتون روسیهده کی مسلمانلر برای تحصیل هر طرفه طاغیله قده . بوکون الحمدله بالکنز اسنا بولده یوزلرجه طلبه کورولمکدهدر . اولجده کلیردی ، فقط بر بوله مازدی ، « تاتارد » دیه سورلردی . لکن شیمدی الحمدله اوورطه دن قور تولدق . دین وقان قارداشلرمن بتون قوللرینی بزه آجیلر . بونک ایچون بزم عموم عثمانی ملته مندارز . کرک قلب ایله ، کرک لسان ایله عمومی خصوصی بیان تکرر بورجلویز .

تورک دییورسه ده ، تورک ، تاتار دیه آیری غیری قوم اعتقاد ایتملم . ایکسی بر قومدر . جرمان اتوغرافلرندن مشهور « فیشر » دییورکه : سبریا تاتارلرینک اصلی عثمانی تورکلریله بر اولدیغنده . اتوغرافیا ننته تطبیق اولورسه - شبهه یوقدر . بونی تاتارلرده انکار ایده من . بونک ایچون شیدن صوکر تورک ، تاتار دیمکه حاجت یوقدر . هپسنه « تورک » دیه جکر . بناء علیه روسیه تورکلری عثمانی تورکلره بوحایه و قبولدن طولانی متشکردر . بزم بخاراده و ترکستان چینی ده کی تورکلر روسیه نك تضیق الننده چکنه نه چیکنه بر درجهیه قدر ، اون ین یکریمی سنه اولکی حالنه نظراً ، بر نوع انتباه کلشدر . مع مافیہ بو انتباه حال ابتدائی ده ر . هر هانکی شهره و قریه لره کیدیورسه ابتدائی مکتبلری کشاد اولونمده اولدیغی کورولور ، واولونمشلری ده یک چوقدر . بونکله برابر استقبالیلرینی ده دوشونمکه باشلادیلر .

بو جهتلر ملاحظه ایدیورسه شوق و محو یتمز آرتار . اوزبکلرده بر استعداد تجاریده وار . حتی بزم روسیهده کی مشاهیر تجاران یننده مشهوردرکه ترکستان مسلمانلرینه « یهود هذه الامه » دیرلر . تجارتده یهودیلر دن زیاده استعدادی اولدقلرندن کندی ینلرنده قونوشدقلری زمان بویله دیرلر ، یعنی « او قدر تجارتده استعدادلری وار . . . » دیک ایستلر .

موسقوه اک بیوک تجارت مرکز ی . روسیه لی تورکلردن ۴۰ ، ۵۰ بیوک تجار بولور . فقط بخارایلردن ایکی ، اوچوز تاجر وار . وبتون تجارت مرکز لرندهده بخارایلر غایت ترقی ایتمکده درلر . کندی مملکتلرندهده اک بیوک تجارت ینه کندی اللرنده ر .

هرنه قدر آسریقادن باموق تجارلری کله دهه اولا بخارا تجارینک لندن کیمدیکه اجنبی اله کیره من . ایسترسه اوراده اجنبی به صاتار ، ایسته منسه تالوندریه ، آسریقایه قدر کتورز . نیویورقده ، مانجسترده کندیلرینه میدان آچمشلر . تجارتجه استقبالیلری غایت پارلاقدر . هرنه قدر علماً کری قالمشلسه ده استقبالیلری بزم روسیه تورکلرین غایت پارلاقدر . دیانت مسئله سنه کالجیه بو خضر صده اتفاقلی تامدر . امر معاشده آیریله لرده دیانده برلشیرلر . آره لرنده کی حبل دیانت یک متیندر . بو اعتبارله استقبالیلری پارلاقدر .

استقبالیلرینه عائد فنا بر جهت ، قراکلی بر نقطه وارسه اوده روس حکومتشک بیکلر . عائله روسلری اونارک ایچروسنه هجرت ایستدیرمسی مسئله سیدر . اک جاهل روسلر بتون ترکستانک ایچروسنه ، مسلمانلرک اورتیه یرینه یرلشمکدهدر . هرسته ایکی یوز ، ایکی یوز الی بیک آدم بخاراجهتلرینه حکومتک جبریله نقل مکان ایتمکده ر .

مع مانیه بو هجرتک اوراده کی مسلمانلره ضرری اولمقله برابر فائده سیده یوق دکلدز . مضرتی وار ، چونکه یرلرینه روسلر مالک اولیور . فائده سی وار ، چونکه بونلری کوردکجه انتباه حاصل اولور . روسلرک او قویو ویزیل جهالتی کوزونجه ، بونلر علمه رغبت ایدرلر . روسلرک جاهللیکی ذاتاً بتون دنیاچه مشهوردر . اونلر نرهیه کتسه لرینه اویله جهالت ایچنده یوزه جکلردر . زیرا روس ملتی کندیلکندن مکتب آچار . حکومت آچارسه وجبر ایدرسه او وقت چاره سز کیدوب کلیرلر . بو درجه متعصب جاهلردر .

اما مسلمانلردن چوق امیدمنوار . ان شاه فطرتلرنده مرکوز استعدادی اظهار ایدرک اک عالی بر درجه ترقیه واصل اولورلر . بوراسنی بیلیمورم ، اما بزم طرفلرده هان هر قریه ده مسلمانلرک ایی کوتو بر مرکبتاری بولور .

ایشته بونوافل چو غالدیچ ملته اوقدر ملال کتیرمش که شیمدی فرائضه اشتغال ایدنر مانچوریا ده آز بولور . بوحالک نهایتی ایکیدن خالی دکل : یا اونلری بیوک براتسباه سوق ایدجک ، یاخودده - خارجدن برامداد ینشمزسه - معاذاه کفره سوروکلیه جک . نعوذبالله ، جهالتک نهایتی بودر . نروده اولورسه ق اولم بو عطات ، بوتبلکلری اوزرمزه بولکلنرک کیدرسهک حائلرک آجینه جتی ، پک اغلانه جتی درجهیه وارده جقدر . ایشته چنیلرک اعتقادی بوکون بو مرکزده در :

— دلمای بزی بوحاله کتیردی ، بزی دنیان تنفیر ایدیلر . چالشمه دن منع ایدیلر . چالشمایق ، تنبل تنبل یا شادق . عاقبت بوحاله کلدک . بوکون دیگر ملره قارشلی ذلیل ، اسیر ، محکوم قالدق ... بزی یالکز حلالده قوالانیرلر . میلونلرجه خلای بویه حضیض اسارتده ایکلر بورز .

بن یوردم صیقلایه رق ، قلم آجیه رق بوحقیقی اوملتن تلقی ایتدم . اونک ایچون عموم مسلمانلره بوحقیقی سویلکی کندجه بروطفه مقدسه عد ایدرم .

مانچوریا ده عمومیتله مسلمانلرک مقداری پک چوق دکلدر . اولسه اولسه نهایت اوچ ، دوت میلون . معافیله بونلرک بوصورته جهالتده قالمی بزم اعضا مندن بر جزیشک اولسی ، غائب اولسی در . حضرت پیغمبر افندمن (صلیم) بیورمش که : مسلمانلر بر جسد ر (المسلمون کالجسد الواحد) اشدکی بعضه اشدکی کله) بر جزئی خسته اولونجه کلیمی خسته اولور . بونک ایچون اونلره پک آجیر .

مانچوریا ده ملاصق « شانسی ، قانسو ، شینسی » اسمنده اوچ ولایت وار . ولایتلر ده علما کثرتله بولور بونلرمتدین بر قوم درلر . دیاتی بحق ایضاً تمکده درلر . علماده نوارسه بوراده وار . معافیله او علماده اوقدر غفلته طامشکرک یانی باشندکی بومانچوریا مسلمانلرینک حاله هیچ باقمایورلر . بونلرجهالت دریا سنه باطمشکر . بونلری قورتارلم ، دیه هیچ ملاحظه لرینه بیله کتیرمیورلر . بو غفلت کانه سنده تعیم ایتش .

اورادن . چینک علم مرکزلی اولان (لانچی جو) ولایتدن تا چین جنوبی ده (یونانی) حدودینه قدر کاملاً بر تورک سلطه سی عصری در . ولسانلری ده تورک لسانی در . بوکون استانبولک تورکلری ، خلاف فرض اوله رق ، اورایه دوشرلرله بلا مشکلات اونلرله اکلشه بیلر . قزان تورکلریله اکلشمده مشکلات چکر ، اونلر ده چکمز . دیلار من اودوج ، یاقین در . الی ، یدی میلون تورک عصری بر مرکزده بولورلر . وچینک اک قمتلی ، اک معتمد طانی دینی قوم بولدر . فقط بونلرک ایچنده بالنسبه علما بولوندینی کبی متنبه ، منور آدملر ده وار . روسیه یه ، ژاپونیا یه کتمش کیمسه لرده بولور . بونک ایچون استقبالده اول بول انتباه اومرکز دن ، اوراده کی تورک اقوامندن چیه جتی در .

بو ، دلالت ایدر که « تورک - تاتار » اقوامی من الفدیم دیاتی محافظه ایچون غیرت ایتلر . هر نه اولورسه اولسون ، هر نه حالده بولورلرله بولسون کندیلرله بر دیانت ، بر تعصب دینی کورولور . بونک ایچون استقبالده جغرافیامری ملاحظه ایدجک اولورسه ق اوقارداشلر استقبالز ایچون بزه لازم ومعین اوله جقدر .

اونلری بی خبر بر اقله من هیچ وجدانه صیغماز . اونلر بزدن اوقدر بی خبر که عثمانی دیسه کن هیچ بر شی اکلماز . اونلر ، بزه روم پادشاهی ، روم خلیفه سی دیرلر . بو اعتقاد اونلر ده قالمش . حتی چین مسلمانلرله ده بویه . وقتیه عبدالحمید زماننده علی رضا نامنده بر ذات اورایه کیتمش ، « روم خلیفه سنک وکیلیم » دیمکه مجبور اولمش . عثمانی اسلام خلیفه سی دیمه مش . بشقه درلو کندیسنی اکلتمامش . واومل بزم ایچون ، تکرار ایدرم . استقبالده غایت لازمدر . اونلر بزم عرق ، دین وقان قارداشمزدر . بورا که علمان بعض ذوات اونلرک ایچنه کتسه ، اخوت دینی ونسبیه منری اونلره اکلته رق قلمارینی جلبه چالسه اونلر جان ایله اتیلعه حاضر در . ایچلرنده زنکین بولونماز ، فقط فقراده بولونماز . چین حکومتی بشون قوه عسکریه سی میاندنه یالکز اونلره اعتماد ایدر . بونلر هر نه قدر عفو اولنور ایسه ده ، تورک ملتک ، اوروپا اورته سننده بر ملتک اونلردن غافل اولسی

بزم مملکت مزده اون بش خانلی برکوی وارسه . مطلقاً بر مکتبی ده واردر . حتی کوجیه حالنده طولاشان قازاقلر وار ، اونلر ایام صیفده بر ایکی خانه برلرک بر معلم طوتارلر ، چوچلرینی اوقوتورلر . اودرجه علوم دینییه بی چوچلره بیلدیرمک ایچون چالیشیلر . معلملر بحق معلم اولسه آز زمانده تمامیه تنور ایدجکلری شبهه سزدر . ایشته بو اسکی زمان اصولیه برابر ینه بر درجهیه قدر اوقوبوب یازمی جهتی تأمین ایدرلر . بو جهته روسیه مسلمانلری روسلردن کری قالمایه جقدردر . بلکه مسلمانلرک استقباللری ده بارلاقدر .

ظاهراً هر نه قدر رجال دوات روس ایسه ده عمومیتله باقیلرسه روسلرک معیشتنه نسبتاً مسلمانلرک معیشت ده ای در . بونک ایچون قومشو روسلر اهتدا ایتکده درلر . قومشونه باقار ، کورورکه مسلمانلرک خالی خرسیتیانلرک حاله نسبتله چوق مترقی . بر کره مسلمانلرک اولری کوزل و تیز . حالبوکه کندیلرینک کوبکی ده اوراده ، طوموزیده اوراده . [خنده لر] . واقعا عوام ، فقط نه قدر اولسه ینه بر ادراکی وار ، دوشنیور ، بولندینی دین بوحاله سبب اولور ، دیر ؛ اسلامی قبول ایدر .

حتی غزله لر یازمش : سنه - الی بیک روس اسلامیته مشرف اولور ، دیه . واقعا بو مباغده در ؛ فقط هر حالده بر قاچ بیک کیشی مسلمان اولور . اونکده سببی ایشته قومشولق تأثیری . خدمتچیلر منک چوغی ده روسلردر . مسلمان عائله لری ایچنده بولورلر ؛ تمیزلیکی ، ساداتی کورورلر ، قلملرنده بر انجذاب حاصل اولور . چونکه دین اسلام ، بر دین فطری در . طبیعت ، فطرت موافق کلیر . کورور ، آکلر ، مرور زمانله مسلمان اولور کیدر . معلوم ، مسلمانلر ده میسیونرلک یوق ، قبول ایدنر هپ کندیلکندن .

شیمدی ینه مانچوریا ده کی مسلمانلر نقل کلام ایدیسورم . اولکی قونفراننده انلر حقنده بعض معلومات ویرمشم . حقیقهً اونلرک احوال دینیله ری غایت تدید در . بوندن اوچوز سنه مقدم دسوقیلری عرب لساندن چین لسانه ترجمه ایدجک آدم بولورکن بوکون سورده فاتحه بی اوقویه جتی آدم بولونه میور . بالطبع سامعین کرامک خاطریته کلیر که : عجبا بو قدر تدنی نه دن ایلری کلش ؟ و بونک نتیجه سی نه اوله جق ؟

البته نتیجه سی وخیم در . جهالتک نتیجه سی - معاذاه - کفردن باشقه نه در ؟ اما سبب نه ایش بوحاله کله نه ؟ بونک سببی ده ، بن تحقیق ایتدیکمه کوره ، بر زمانلر علما وارمش . علوم دینییه ده غایت کامل فاضلار ینشمش . بونی او کتابلر کوستردیکی کبی اصول تدریسه تعقیب ایتدکاری طریق ده کوستریور . چونکه اوقودقلمی کتابلر بشون دیار اسلامییه ده معروف اولان و تعقیب ایدیلن کتابلردر . فقط صوکر هر نصله بر طرفدن چین تسلط ایتش ، ازمکه چالشمش ، دیگر طرفدن ده علمای اسلام بعض خولیلر ایله اهالی بی اوقوبوب یازمقدن منع ایتکه چالشمش . بوحقیقت بوکونکی افعال و اطواردن نمایان اولور . چینده کی مسلمانلرک احوال نه دقت اولونه جتی و کندیلرندن صوروله جتی اولورسه ، دیورلر که : علما سبب اولدی .

— ایچون علما سبب اولدی ؟

بوکون بخارا و ترکستانده اهالینک کانه سی علمانک آغزیه باقار . علما چالیشدیه و اجتهاد ایتدیکه اهالی ده اجتهاد ایدر ، چالشیز . سائر مملکتلر ده ده بویه دکلکی ؟ بوراده ، هندستانده ، چینده و سائر دیار اسلامییه ده نه وقت علما چالشمش ، اجتهاد ایتش سه ملت اسلامییه ترقی ایتش . ونه زمان علمایه بر ملال ، بر فتور کلش ، مساعی بی نوافل ایله اشتغاله حصر ایتش سه ملت اسلامییه تدنی ایتش . بونوافل ایله اشتغال ملتی فرائضدن اوزاق دوشورمش . فرض اولان کبیلر ، اخوتلر واریدی . فرض اولان بر جوق تعاون و تناسرلر واریدی ؛ بونلری هیچ برواعظ نه مسجدرده ، نه سائر محلر ده سویله ، نه بش ، یالکز « نوافل قیل ، جنته کیت » پروگرامی ویرمشلر .

حضرت پیغمبر افندمن اصحاب کرامه دیورددی که : « سز بکا باقه رق نوافل ایله چوق اشتغال ایتکیز ، قورقارم که صوکر سزه ملال کلیر . (ان الله لا یغل حتی تملاوا) نوافل ایله اشتغالکمز مساعی دنیویه کزی اخلال ایدجک درجه ده اولسون ... » دیه منع ایدردی .

اصلاً جائز دکلدر. اولنردن غافل اولق کندی استقبالنردن غافل اولق در . شیمدی برارده ژاپونیا به نقل کلام ایتک ایسته یوم . ژاپونیا ده ملتک دیانت اسلامیه تشبیهی، عادتلری، و بزه میللری بر جوق آدم لر بنیدن سور دیلر و دائمه سور یورلر . بونک ایچون دیه جکم او قدرک اولنرک دیانت نه قدر میلی اولدیغنی دوشونوب اکلایه بیلیمک ایچون اولا کندنرک دیانت نه قدر محبتیز اولدیغنی دوشونوب یز .

بوکون بز کندنرکی دوشونوبه جک اولورسه ق ابا عن جد مسلمان اولانلرده دینه محبت عجباً نه درجه ده بوله جغز ؟ جدی بر محبت ، لسانزدن باشقه بر یرمزه، افعال و حرکتزده بوله جغزی ؟ ظن ایدرم ، بوله جغز دیه دعوی ایتسهک ، زور اثبات ایدرز . زیرا حقیقی محبتیز اولسه او دین جلیل اسلام نصل امر و یردیه تمامیه یرینه کتیردک . یالکز لساناً دعوی ایله اکتفا ایتزدک .

بوکون مسلمانلق نه امر ایتشسه انلری ایضا ایدیورمی یز ؟ طوغرو سوبله یلم ، هایدی عالمی الداتیرز ، فقط کندنرکی آلدائما یلم ، وجدانزه قارشی حقیقی اعتراف ایدرم اوت ، بوکون دوشونوبه جک اولورسه ق هر برمن دیه بیلرک ، حتی اک بیوک عالمز دیه بیلرک : « الله ایچون سوبله به جک اولورسه م اعتراف ایدرم که اللهم تکلیف ایتدیکی اوصاف بنده یوقدر . »

تقصیراتیزی اعتراف ایتدکجه بزم آدم اولقلغیز ممکن دکلدر . اما اعتراف ایتزسهک ، « بز بوبله یز ، بز شوبله یز دیه جک اولورسه ق اووقت کندی کندنرکی دوشونوب یز و وجدانزه بو سؤالی ایراد ایتلی یز :

— بزده مسلمانلقدن عجباً نه وار ؟

مسلمانلقدن بزده اولانلری صایه جق اولورسه ق برکله توحیددن باشقه نه بوله بیلر یز ؟ اونک اوزرینه نمازده قیلارز ، دیه جکز . طبیعی . فقط عجباً حقیقه نماز قیلیمش اولیورمی یز ؟ . بوراسی برآز شبهه لی . الله (ان الصلوة تنهی عن الفحشاء والمنکر والبغی) بیوریور . بز جامعلرده طولو طولو نماز قیلدیغیز حالده عجباً ایچون بوفحشادن کندنرکی منع ایتیه یز ، و ایدمه یز ؟ ملاحظه ایدمه جک اولورسه ق یا کندنرکده خطا وار طبیعی خطایی کندنرکده آله جغز . قرآن جلیله اسناد خطاده معنی یوق . اللهم سوزینی هیچ انکار ایتیه جکز . دیمک که ینه نمازی قیلقلغیز او درجه ده .

اما ژاپونلرده مسلمانلق ، اسلامیت ان شاء الله امید اولنورکه استقبال بارلاقدر . نه صورتله ؟ دیه جک اولورسه کز ، برکره اونلرک جمیع اخلاق اسلامه غایت مطابقدر . اولنر ایچون یالکز برکله توحید قالمشدر . سائر افعالری ، حسن اخلاقری ، صداقت و استقامتلی ، یکدیگرینه تعاون ، تناصر و محبتلی تمامیه اسلامه مطابقدر .

بو عصرده او درجه صداقت و استقامت طوغروسی اولنره ویرکی در . بن برکره یوقو هاماده برکویه کلدیکم وقت - پاره لرمک چوقلقدن (۱) - جانله لرمدن برینی بر ینک طاشنده براقشم . ایکی ساعت سوکرا کلدیم ، آلدیم . کیمسه پانه بیله کتمه مش .

سوکرا کو یلرده طولاشیرکن برکون صباحین کو یک برنده جای ایچدم . کیده جکم صرده چاپخانه صاحبی اوراده بولونادی ، قرق پاره ماصه به برافه رق کتدم . اوکون اقشامه قدر دولاشدقدن سوکرا ینه او یول ایله عودت ایتدم . اورادن کچرکن چاپخانه صاحبی - برقادی ایش - آرقه مدن سسلندی . دوردم . نه دیرسکز ، اوتوز پاره سنی اعاده ایتدیمی ! مکر اوراده قهوه اون پاره ایش ، اوتوز پاره یی اعاده ایچون قادیجغز بتون کون اوزولمش و نهایت بکا اعاده ایله ایچی راحت اولمش در .

باقکز نه درجه صداقت ، نه درجه امنیت ! عجباً بز جامعلرده آفاق قابلرمنه دقت ایتیه جک اولورسه ق بوله بیلر می یز ؟ . [اعتراف آمیز تبسملر] زور بولورز . حالبوکه ژاپونیا ده دوقنورلرک ، آوقنلرک قابوسنده سوقاقده اهالینک آفاق قابلری سوروسیه یاتبور ، کیمسه طوقونایور . [چونکه اونلر آفاق قابلرینی سوقاقده قابو اوکنده چیقاریرلر ، خانه داخلنده ترلکله

کزیرلر] امنیت او درجه لره وارمش . عفت ، ناموس کندیلرنده سوک درجه یی بولمش . حالبوکه بونلر اوصاف اسلامیه دن ، تعلیمات دینه مندن در . بوبله اولدینی حالده بز بو صفتلرله تمامیه متصفز ، دیه دعوی ایدمه بیله جک می یز ؟ اولمایان شیشی نصل دعوی ایدمه جکز . ایتسهک ده نه چیقار ؟ سوکرا آدمه کل ده کور ، دیرلر .

حقیقت میدانده . سزه صورارم : هانکیکز آفاق قابلریکزی جامع قابوسنده برافه بیلر سکز ؟ .

ایشته بن هر وقت دیه بیلیم که اونلرک موقعلری حقیقت اسلامه غایت یاقین در . بنم کبی اورایه کیدوب کورنلرک هبسی ده بوبله دیه جک . اوراده کی میسیونرلرک ، اجنبیلرک کافه سی ده بوبله دیمکده درلر . حتی اوراده کی میسیونرلر بونک قورقوسندن « ژاپونلر استقبالده اسلامی قبول ایدمه جکلر » دیه تلاشه دوشدیلر ، قبول ایتمه مک ایچون هر درلو تدابیره مراجعتدن کری طورمازلر . کلیسارلرده دائما اسلامیت علیهنده نظرلر ایراد ایدرلر .

عجباً اسلامیت قبول ایدیه مشکن بوبله علیهنده بولونمده نه معنی وار ؟ معناسی هپ او قورقولری . میسیونرلر ، ژاپونلرک طبیعتلری تمامیه بیلیمش ، اسلامیه غایت مطابق اولدیغنی کورمشلر . بونک ایچون احتیاطاً ، اسلام اورالره آفاق باصماسون ، دیه بر جوق تدابیره بولونمشلر . بو خصوصده کی تدبیرلرندن کچنلرده بر درجه عرض ایتشیدیم . حضرت رسول ذیشان افندمرک شخص عالیبری علیهنده بر جوق رسائل نشر ایتشملر بونلر هپ او قورقونک علامتی در .

حتی بر حدیث شریفده اولیه بیورولور : (نصرت بالرعب مسيرة شهر) یعنی الله ذوالجلال طرفندن بکا بر معجزه و یریلدی : بندن قورقارلر ، اوزاقده بیله اولسه ، بر آفاق یولده بولونسون ، ینه قورقیورلر . بو ، او معجزه باهره نک علامتی در .

فی الحقیقه خرسیتانلر مسلمانلردن قورقشدر . عمومیتله باقیلیرسه اوروپاده قورقیور . ظاهراً باقارسه ق قورقه جق بر شی یوق . بیچاره مسلمانلرک حالی معلوم . طوب ، توفک ، قوت ، پاره هپ اولنرده ، بز ارذل عباد اولوب قالمشز . نه وار قورقوله جق ؟ نه مندن قورقارلر ؟ ایشته بر قوتیز اولدینی حالده قورقلری حقیقه بر معجزه باهره در .

مع مافی قورققده حقلی درلر . بز اخوت اسلامیه یی بحق المزه آله جق اولورسه ق بو قدر علما وارکه کو یلره کیدیور ، اگر اولنر هپ حقایق اسلامیه دن بحث ایدر و اسلامک استقبالی تنویر ایچون وعظنی جنت ایله تشویقه حصر ایتیه رک اسلامک حقیقتی ، محسناتی ، احکام جلیله اجتماعیه سنی اولنره سوبلرسه امین اولو کز که بتون اسلاملر یکوجود اوله رق بتون دنیایی تره دیرلر .

[جمله بیتیز یتیمز ، سامعیندن بر ذات [بیان الحق رفیق محترمزده کی مقاله لرله حسین حازم افندی اولدینی آکلاشمشدر] آیاغه قالدقرق :

— مساعده کزله ایکی سوز سوبلیه جکم ، دیدی ، مسلمانلر حقنده استعمال ایتدی کز ارذل عباد تعبیری یا تاویل ایدیکز و یا کری آلکز . بونی بوراده کی اخوان دین نامنه رد ایلرم .

عبدالرشید افندی « اوت دیه جوابه باشلادی . فقط سامعین طرفندن بر جوق سسلر : « اهییتی یوق ، دوام ایدیکز دیه مجرای کلامک بوزولامسی آرزوسنی اظهار ایتدیلر .

عبدالرشید افندی ، او انتباه اسلامه وقف حیات ایله فی سبیل الله حقیقی سوبله یز و بونی سوبه عرفانه کوره هرکسه آکلاغه جهد ایدن و نهایت اسلامیه قوجه بر ژاپونیا یی قزاندریمق مظهریت مغبوطه سینه من طرف الله نائل اولان اوزات محترم بوعتراضی جوابسز برافادی ، حقیقتک اوستندن بر پرده دها قالدیردی :

— اوت ، دیدی ، بوبله بر موقعده جوق شیلر سوبلنرسه اغزدن خطاده حقیقه بیلر . اگر خطا ایسه ، یعنی بنم اغزمدن چیقان سوز شرعه مخالف ایسه ، بن اوتعبیری اسلامک اسلام اولسی حسبیه سوبلرسم استغفار ایدرم . فقط بوکونکی خسراغزی ، اوت دنیانک هر طرفنده میلونلرجه بیچاره

ژاپونلر کبی چوققلرینه وارنجه یه قدر کندیلرینی فدا ایتدیلر . هرشیدن اول طبیعت ملیه . اخلاق ملیه ، حب ملی لازم . او اکلایشله جوق اولورسه پاره یی بولق کوچ دکلدن . روسلر « بز پاره یه محتاج ایدک » دیرلرسه « مملکتکیزده پاره یوقییدی ؟ » دیرز . فقط اونلر مملکتلرینی فدا ایدیورلر ، پاره لری صاقلایورلر . اما برکون کیدرسه اجنبی بانقه لرینه ترک ایده جک ، کیده جک .

باقکنز اخلاق ملیه نه لر یاپور . ژاپونلر دیورکه : « بز اخلاق ملیه من سایه سنده غلبه ایتدک . » وونک ایچون « اخلاق ملیه محافظه سی جمعیتی » نامیه برده جمعیت تشکیل ایتدیلر . بوکون او جمعیتک بش میلیون اعضا سی وار . البت بویه اعتقادلری بزده بسلرسه ک بزمده استقبالز اونلر کبی اولور . بزده دشمنلر منه کوکسمزی کره کره غلبه چالارز .

بونک ایچون اوروپا لیرک پارلاق نطقلرینه ، یالیزلی مقاله لرینه بتون بتون قابیلما یوب بعض اسکیدن قائله کندی علما منک و شرفا منک سوزلرینه ده خاطر دن چیقارما ملی بز .

بوکون ژاپونلرک ترقیلرینی هرکس بیله یکنندن اوکاغاند هیچ برشی سولیه مه حاجت یوقدر . فقط اخلاق جهتی اجنبی مطبوعاتدن آلمه معلوماته منحصر اولدیغندن بو بابده ایضاحات ممکنه ویریورم . چونکه اجنبیلر نه قدر معلومات ویرسلر کندی منافعه مغایر معلومات ویرسلر ، ویرمک احتمالی ده یوق . بن اولسانلری بیلیورم ، فقط روس مطبوعاتنه قیاساً سولیلورم . اونلره قارشى روسلرک عداوتی پک بیوک اولدیغندن اونلر قابل دکل حقیقتی یازمه مازلر . بعض احرار یازسلر بیله اغراض نفسانیه سندن ینه کچه منلر . بونک ایچون یازانلر هپ عکسنی یازمشلر .

حتی بوصوک محاربه ده ژاپونلرک غالب اولدیغنی کوردکلری حالده بر جوق آدملر ظن ایدردی که روسیه براز ده مقاومت ایتسه ییدی غالب کله جکدی . چونکه انشای متارکه ده روسیه پک جوق یکی عسکر کوندرمشدی . فقط نه چارده اوصره ده صلحه قرار ویریلدی . اگر بویه اولمایه ییدی ، ینه روسیه غالب اوله جقدی . . . بوکا دائر مقاله لرینه یازلش . بونک حقنده بزم بیله یکنم معلومات بونک عکسنه در . اوکونلر بز پرتسبورغده سیاست مرکزینک ایچنده ایدک . پورتسموت مصالحه سی عقد اولنه جنی کونلرده ایدی ، اقصای شرق دن بر تلغراف کادی : « عسکر من وار ؛ ضابط یتشدیرک . » بونک اوزرینه اعتقادیدن مجلسده ضابط کوندرلرینه قرار ویریلر . ضابط کوندرلرله چکی اعلان اولنور . نه دیرسکنز ، برکون ایچنده اون ایکی ضابط کندیسی تلف ایتدی ؟ براقدینی یازیلرده اوله ایدی : « بز اورایه کیدوب دشمن قلنجیه اوله جکمه کندی عائله من ایچنده اولمکی ترجیح ایتدک . » یعنی اورایه کیده جک دکل عسکر ، ضابط بیله یوقدی . حالبوکه اوروپا لیرک تماماً عکسنی مطالعه ایتمشلر . بو اون ایکی ضابطک اتخارینی یازدینی (زاره) غرته سنی حکومت قیادتی .

ژاپونلر دیورلرکه : « بز صوک نفسه قدر مدافعه یی التزام ایتشدک . وپورتسموت معاهده سنده روی رضا کوسترمک . حکومت قبول ایتدیکندن حکومت قارشى نمایشلر بیله یایدک . » حتی اوکون بیوک براختلال چیقمش . بویه ردیلانه بر معاهده یی قبول ایتیه جکنز ، دیمشلر . ملت او قدر غلبانه کلش که اوله غالبانه بر معاهده یی قبول ایتک ایسته میورلر .

بونک ایچون دیورم که اجنبی محررلری شرقه عائد معلوماتده تمام معلومات ویرمک ایسته میورلر . بز اونلره عرض افتقار ایتده دن ایسه کندی شرط و غرو دن بر اولدیغندن وبتون جهانه دوران ایدن عرق مسئله سی ، شرق مسئله سی کبی شیلرده بزى برلشدیرمکه وسیله اوله جفنی کوردیکمزدن ؛ ژاپونلرک اسلامیه مشرف واستقبالده بزه ظهیر اوللرینی قلباً تمی و بونکله برابر دیانه ده افتخار ایتمه منطبی در . ژاپون اکابر ملتندن یکریمی ، اتونوز ذاتک اسلام اولمسی بزم ایچون بیوک شرفدر . استقبال ایسه غایت پارلاقدر . [ان شاء الله] بوکون دیانت نقطه نظرندن ژاپونلرک ایکی آفتی وار : برنجیسی محوسیت که بودا مذهبی . دیکری ده اسلام مذهبی . اسلام مذهبنک بوکون

مسلمان قارداشلر منک اجنبیلرک ائده اسیر و محکوم اولدیغنی ، اجنبیلرک حالاتی ایتدیکمزی ارباب بصیرته ایما مقصدیه اوسوزی سولرسم بر حقیقتی اورته یه قویغندن بشقه نه یامش اولورم ؟ حقیقت کری آلنیری ؟

بوراده دهشتلی الفیشلر باشلادی . او قدر که الار کافی کلیه رک آیاقلرله دارالتمشیل یقلا جقدی . رشید افندی ده بر طقم شیلر سولک ایسته یور ، فقط الفیشدن وقت بوله میوردی . الفیشلر اناسنده سامعیندن بر ذات : — سزک کبی حقیقتی اعتراف ایدن خوجه لر یاشاسون . . .

دیه باغیردی . ینه الفیشلر بتون دهشتیه بوسوزی سلاملادی . درت بش دقیقه دوام ایدن الفیشلر بر آژ سکونت بولور بولماز عبدالرشید افندی سوزینه دوام ایتدی : [

ظن ایدرم هیکن تاریخ مطالعه بیورمش سکزدن ، اوروپا دول معظمه سی بوندن ایکوز سنه مقدم بزم صدر اعظملر منه مکتوب یازمق ایچون طویلانمشلرده اوله یازمشلر . بوکون ایسه سفارتدن برترجان کلیورده صدر اعظملر منی قورقوتیور . وقتیه شوکت اسلامیه بتون جهانی طوتمش کن بوکون برشاپقه لی کلنجه تیرتیر تیره یورز . بوندن بیوک رذالت اولورمی ؟ اصل مقصدم ، افندیلر ، معلومات صائق دکل در . بلکه مسلمانلرک قلبی ایقظ ایتک وانتباهلرینه بروسيله آرامق در . یوقسه فضیلت صائق دکل . (یشا . . . الفیشلر)

بن ژاپون ملتک فضائل اخلاقیه و محبت ملیه سنی سزه سولیکدن مرادم ، اگر بزده اونلرکبی اخلاق حسنه ایله متخلق اولورسه ق بوسایه ده اونلر کندیلرینی اوروپانک تسلطندن نصل قورتارمشلرسه بزده کندی منی قورتاره . جغمزی اکتافق در (الفیشلر)

بزعومیتله اوروپانک مقتونی اولمشز . ایچمزدن برینک جزئی کوزی آچیه جق اولورسه — ایستر علما اولسون ، ایستر اوروپا تربیه سی کورنلر اولسون — ناپولیونک ، یوق بیلم کیمک سوزلرله اغزشک صولری قورور . حالبوکه کندیمنده حکمتده اولسون ، سیاستده اولسون ده عالی سوزلر سولینمشدن . فقط سولیندیکندن بیله خبر من یوق .

ناپولیون « محاربه ده غالب کلک ایچون اوچ شی لازم در ، دیمش ، برنجیسی پاره ، ایکنجیسی پاره ، اوچنجیسی پاره . . . » بوکون آراضده بوسوزی بیلمین جوققلر بیله یوقدر . حالبوکه بوسوز نفس الامر مطابقی ، دکل ؛ ملاحظه ایدن یوق . المانلرله محاربه ایتدکلری زمان فزانشلرده پاره یوقیدی ؟ اگر یوق ایسه صوکرادن اونلره پاردی کیم ویردی ؟ تضمینات ایچون اودهشتلی میلیارلری نره دن بولیلر ؟ دیمک که پاره لری واردی . او حالده ایچون غالب کله مدیلر . ایشه پاره لری اولدیغنی حالده مغلوب اوله رق ناپولیونک سوزینی بالفعل تکذیب ایتدیلر . اما بزم کندی جنسمزدن اولان بر ذات ، تیمورلنک — هر نه قدر بعض اعمالی منفور ایسه ده . قان دوکسی اوزر منه بر لکه ایسه ده ، بر جوق شیلرینی نظردقته آلرسه ق ینه بیوک حکمتلر ، سوزلر بولورز — دیمش که : « محاربه ده غالب کله بیلمک ایچون اون شی لازم ؛ برنجیسی عسکر . طقوزی ده طبیعت ملیه ، اخلاق ملیه در . »

بونی ایضاح ایچون بن سزه ژاپون — روس محاربه سندن بعض شیلر سولیه جکم . ژاپونلرک محاربه یی قازانلری پاره لرینک جوق اولسندن می ایدی ؟ واقعا پاره لری یوق دکادی . فقط روسلرک پاردیسی اوندن فضله ایدی . او حالده اونلره محاربه یی قازاندران نه ایدی ؟ اوت ، اونلر ده اوله بر فضیلت واردی که بتون اسباب غالبیت اوندن دندر مجار : اونلرک طبیعت ملیه لری پک عالی . پک مستثنای بر درجه ده ایدی .

روسیه ده اسلمه یوقدی دیه کیمسه ادعا ایده من . واقعا اهالیسی او قدر زنکین دکلدن ، فقط رأس کارده کی حریفلرک انکایز بانقه لرنده قاج میللر و نلری وار ؟ دنیانک انک زنکیلرندن صایانلر اوراده موجوددر . یوزلرجه میلیونلری واردی . اگر اونلر ده حیثیت ملیه ، ناموس ملی ، ده قیصه سی طبیعت ملیه اوله ییدی ، او پاره لری اجنبی بانقه لرندن الیر ، محاربه یه صرف ایدرلر دی . فقط فساد اخلاق صوک درجه ده . او حالده قالمایه جقلرینی بیلیورلر . استقباللرینی تأمین ایچون پاره لری اجنبی بانقه لرینه آشیرمشلر . ایشه بو ملتسزلاک محاربه یی غائب ایتلرینه سبب اولدی .

هان اساسی قورولش دیمکدر. یقینده بودا ایله مبارزه چیه جق. صوکر
برده اوچنجه مذهب وار: خرسیتیان مذهبی. او ایسه صولده صفر.
[قلبه ده کی او یطارانیا افندی نك كوشنه ضیا (۱) خولیا سنه یالیز (۱)]
یاریم عصر بر زماندن شیعه دی به قدر، میسیونرلرک کتیردیکی شیعی
قبول ایتیش کی کورونلرک عددی هایدی هایدی برقاچ یوز بیک اولسون.
معافیله اولرده شیعه دی دونه کده لر. وقتیه نصله ژاپونلرک جهالت زمانده
پاره ایله قاندره بیلملر، اولرده پکی مکی دیملر. فقط شیعه دی جوخی
ایشی آکلایه رق رجوع ایدیورلر. اونک ایچون او صولده صفر در.
بویله ایکن میسیونرلرینه چکیلوب کیتزلر. اورلرده وبتون شرقه
کندی دیانتلرینی نشر ایچون کیجه کوندوز اوغراشیلر. هانکی مملکته
کیدرسه کز کیدیکز قوجه مان کیدسلر، قوجه مان بکتبلر تأسیس ایتیش اولدقلرینی
کورورسکر. بو کون یالکز ژاپونیا. اشاغیدن اشانی الی الشمس میلون
صرف ایدرلر. کلدکاری ده الی سنه اولش. بویله ایکن یارم میلون آدم
خرستیان یایه ماملر.

چین ایچروسنده هانکی شهره کیدرسه کز خرسیتیانلر اساحنی قوردقلرینی
کورورسکر. حتی طاغلرده بیله بیوک کلیسالر قورملر. اطرافندن اهالی
کچرکن «کل بزنی بلرز، بیه جکینی ایچه جکینی ویررز، یالکز بن سزدم
دی ویر» دیه دینلرینی نشردن بر دقبقه کری طورمازلر. اکثر فقرا بونلرک
پاره لرینه قاپیلر، دیکلری شرائطه، موافقت ایدر کی کورونمکده درلر.
خصوصیه چین مجوسیلری.

بونلرک بوقدر چالیشمه لری، حیاتلرینی فدا ایدرجه سنه غیرتلی هیچ
بزم علمامنرک دقتلرینی جاب ایتیمورمی؟ بزم علمامنر عجب بویله بر وظیفه یی
ایفا ایدمه نلرمیدی؟ بتون او طامت آباد قیلرله انوار حقایق نشر ایدمه نلرمیدی؟
اونلر اسلامی بر کره اکلا دیلری، بو دین جلیلی، بو دین فطری یی
قبولدن دنیا طولانسه اولری منع ایدمه جک. بزم علمامنر آره سنده نه
ایچون بویله فدا کارلر چیمایور؟ یا خود شرعاً بویله بروطفه یوقی؟ عجب بزم
اسلاف کرامت آیات اسلامی یی نشر ایچون شرعاً، غرباً کز مه مشلرمی دی؟
اگر کز مشلرسه، حضرت پیغمبر افندمنر تبلیغ احکام ایچون اطرافه آدملر
کوندرمش سه بزم نه ایچون او مسلك عالی به سلوک ایتیمورز؟ نه ایچون بو تشبیه
نظر ملاحظه آلمایورز؟ بزده پاره بولونمزمیدی؟ اونی ذهمنه بیه کتیرمیز.
پاره دن قولای شی یوقدر. ایش اوراده دکل، اصل نقطه فدا کار ومقدنر
آدملر یتشمکده.

فقط بزم بونلری دوشنیمورمی یز؟ نره نه؟ خاطر منزه بیه کلز. مدرسه ده
او قورکن دوشوندیکز بر شی وارسه بر طاقم هیچ فائده سی اولمایان شیلرله
اکثر اوقاتمیزی اولدورمک، بر کتابک مقدمه سیله سنه لرجه وقتمیزی کچیرمکدر.
بویله عالی مقصدلری هیچ دوشونمیز. یالکز عسکر دن قورتوله نك چاره سی
بولورسه ق ایلیسی الله کریم، دیرز. بن بوراسنی یوره کک چوق آجیسیله
سویلبورم، صاقین کوجنمه یکنر وامیم که کوجنم سکرز. بن او یله دوشونیمورم که
بزم علمامنر کمال خواهشله عسکر ایچروسنه کشتلی. وظیفه اسلامی یی ایفا
مقصدیه اک برنجی علمامنر عسکرلرک کیرملی، اونلر آره سنده نشر حقایق
ایلی، او یچاره لرک فکرلرینی تنور ایلی. مکمل بر تریه اسلامیله ایله اولری
تریه ایدرک، ناموس اسلامی قیظ او غورنده غایبکله، شهادتله
عسکرمنی تبشیر ایله رک مکمل بر اردو یتشیرملی. اشته بو مقصد مقدس
ایله طلبه علوم بتون عسکرک ایچروسنه انتشار ایتلی. [الفیشلر.]

بزم روسیه مسلمانلری روسیه ده بولوندقجه قزان مسلمانلرندن عسکرلیردی
اولدن هرکس عسکرلرکدن قاجاردی. قورقولیوردی. و بویله قاجقه ده ده
حقلی ایدیلر. چونکه پک چوق مضرتی وار. طموزاتی یاک وار،
لدی الا یجاب مؤمن قارداشلر قورشون آتقی وار. اونک ایچون هرکس
چکینوب طور ییوردی. فقط صوک زمانلرده دوشونلر اولدی: بو بزم
پایدیغمز خطادر، بزم عسکره کیدرک او وسیله ایله نشر انکاره چالیشمیلی بزم
دیدیلر. بونک اوزرینه افکار سیاسی طامتمق ایچون برحق طلبلر کوکلی
کتیدیلر.

دیدیکم کی اوراده عسکرلک مسلمانلر ایچون پک کوچ. بویله ایکن
هر درلو شیلره قاتلانیلر. فقط بوراده کی مسلمانلرک عسکر دن قاجلرینی
چوق دوشوندم، سببی بوله مدم. مؤمنلر نفیر عام زمانده عسکرلک فرض در
دیملر. خصوصاً عسکرده بر شهادت ده وار، که بوده سعادت ابدیه در.
او سعادت ابدیه دن علما قاجار سه عوام نه یایمیلی؟ بونلری ملاحظه ایتک بتون
علمانک وظیفه سی در.

واپورله استانبوله کلکده ایکن بر شیعه تصادف ایتدم، چوق تأسفی
موجب ایلدی. عسکر ایچنده بر امام واردی. بو امام یاده چیقان اریسک
مهدی اولسنه منتظر دی. اگر عسکر ایچنده کی امام مهدی به منتظر اولورسه
او عسکرک نه اهمیتی قالیر؟ او عسکر دشمنه قارشی نصل چیقار؟
خاطره کلسون که مهدی یی انکار ایدنلردم. فقط مهدی یی آراهله ده
هیچ بر مسلمان مکلف دکادر. شاید چیقار سه استقباله کیده جکلرک بریسی ده
نم. فقط مهدی نره ده در؟ دیه تحری به دائره شرعاً بر تکلیف کوردم.
ژاپونلر عسکرلکی کندیلرینه او درجه التزام ایتشلر که بزم شرعاً لازم
اولان جهاد اولره طبعاً فرض اولش. اولرده جهادی قادیلر بیه التزام
ایتشلر، دشمن غالب کلکه باشلار سه هپسی کتمکه حاضر لاملر. اون ایکی
بیک ژاپون عسکر یی بر کون پوصویه تصادف ایدرک بر خیلیمی تلف اولونجه
عسکر کری قاجق لازم کلیرکن چیکنه یه رک هجوم ایتدیلر. بونلر بونکله افتخار
ایدلر. حتی او صرم لرده بتون توکیو ایچروسنده خصوصی غزیه لر علاوه لر
چیقارمش: هرکس سلاح لار، مانچوری به کیدیمورز! دیه.

بونلر، بزم مسلمانلر لایق احوال دکلی؟ شریعتنرک علونیتی، جهادک
درجه سنی دوشونورسه ک بویله اولاق لازم. بونک ایچون خاطره کلیر که
ژاپونلر پک چوق شیلرله اسلامه یاقین در. و اسلامیه محبتلری طبعاً غایت
بیوکدر، خصوصاً عثمانی ملتسه. بکرمی سنه مقدم اورایه بورادن واپور
کتدیکی زمان بیوک بر محبتلری قالشیدی. دها بویله بر طقم شواهد ایله
چوق ملاحظه لر ایتدم، استقباله ژاپونلر بزم بیوک ظهیرمنر اوله جغه ایتدم
پک قوتلی در. [ان شاء الله] و بویله اولاق ده لازم. سیاست بونی ایجاب
ایدر. اونلرک اک بیوک دشمنی کیم ایسه بزم ده اک بیوک دشمننر اودر.
[الفیشلر]

سوزی اوزانه جق اولورسه سز ملال ویرمک دیه قورقیورم. اونک
ایچون سوزمی قیصاله جنم. ژاپونلر ده کوردیکم شیلر دن نظر دقتی
جلب ایدن برشی وار که بوبابده سز معلومات ویرمکی موافق مصلحت کوریمورم.
ژاپونلر ده تستر یوقدر. معافیله عفت و تربیه نسوان بزم مسلمانلر تربیه سنه
غایت مطابقت در. عفت صوک درجه ده در. هر نه قدر اوروپا محررلری. ژاپونیا ده
فحشیات پک چوقدر، دیه یازمشلر سه ده او، یا کلش بر تلقی دن ایلری کلیر؛
کندی اخلاقلرینه مخالف شیعی فحشیات ظن ایدرلر. اوروپا عادتلرینی بیلر سکرز:
بر ارکک بر قادین یانسه قوللی کوملکسز، یا خود بویون باغمز چیمه سی بر
تربیه سزلاک، بی ادبانه بر حرکت تلقی اولور. قادین طرفندن ه هکذا.
بر قادین ارککاره چیه جنی وقت صورت مخصوصه ده بر البسه سی بولنه جق.
حالبوکه ژاپونلر عورت محللرینی ستره دیانه مجبوردرلر. سائر طرفلری ها
لباسله اورتولش، هاهوا ایله، مساوی در. فقط بزده اولدینی کی قادیلرله
باشغه بر کوزله باقی ده یوقدر.

حتی حاملر ملاصق اولدیق حالده، ارکک وقادیلرله مخصوص ایلان محللر
کوچک بر پرده ایله آیریلش کن ارککار طرفنده کیلر باشلرینی قالدیروبده
قادیلرله باقرلر. حالبوکه باشنی اوزانسه کورمک. قادیلر طرفندن ده بویله.
بن بوکا تربیه نك اک عالی درجه سیله باقارم. جمیع جسده برال کی، برپارم
کی باقارلر. قلدیرنده فساد اخلاق اولمیدندن ایام صیفده ارککار کوبلر ده
چیر چیللاق کزیورلر، یالکز عورت محللرینی سترایدیمورلر. بویله کز مکده
عیب دکل. هم لایالی. قادیلرلر بانه کایرلر. ایکی طرفدن یکدیگره او قدر
امیت نامه کسب ایتشلر که بر برینی جنس واحد کی تلقی ایدرلر.
بر دفعه ترنده تصادف ایتدم. ترنله کیدیمورق. و اغورنده برده
قادین واردی. قادین صوبوندی، البسه لرینی دیکشیدردی. هیچ کیمسه
کوزینی قالدیروب باقادی.

انتباه اسلام

قاهره ده کی (مجمع الادبی) جمعیت اسلامیہ سی ۲۴ صفر سنہ ۱۳۲۸ تاریخندہ عباسیہ دہ اجتماع ایدرک ہر طرفدہ اسلامردہ کوریلان تدنی وانحطاطہ قارشی نہ یابلق لازم کلہ جکی حقندہ مذاکراتدہ بولنشدہ، نتیجہ دہ تقرر ایدن اساسلر شونلردر :

۱ — اسلاملرک بوحالت مؤسفہ سندن شیخ الاسلاملر وعلما وبالفعول مدرسه مدرسلی وخطبا وواعظلر کی رجال دین مسئولدر۔ زیر شریعت جلیلہ اسلامیہ یک آمر بولندینی ترقیاتی تأمین ایدہ جک صورتدہ افکار عمومیہ اسلامیہ بی ادارہ ایدہ میورلر و اسلاملردہ مشہود اولان آثار تدنی وانحطاطہ قارشی فعلاً لایقید بولنیورلر۔

۲ — جمعیت بر مذکرہ تنظیم ایدرک اقطار عالمده کی اسلام جمعیتیرینہ، اسلام جریدہ لرینہ و اسلام حکومتلری پارلمنتولرینہ و روسیہ دوماسنک اسلام اعضالرینہ ومقر خلافتدہ کی مشیخت جلیلہ اسلامیہ وازہر شریف علماسنہ ومصدرہ وخارجدہ اسلام طلبہ سی بولنان مکاتب ومدارس ناظرلرینہ برر نسخہ سنی کوندرہ جکدر۔

۳ — بومذکرہ؛ شئون مسلمینک اصلاحی، اہالی مسلمہ یہ، خاصہ اطفال اہل ایمانہ حقیقی بر تربیہ دینیہ اسلامیہ افاضہ سی وخرافات وبدع واباطیلی حقایق جلیلہ دینیہ دن تفریق وتمیز ایدہ جک واعظلر سچیلہ رک اطرافہ کوندرلری رجا و تمیانی تضمین ایدہ جکدر۔

۴ — جمعیت ایچہ بر زماندنبری لزوم انعقادی تقرر ایدن اسلام قونفرہ سنک نتیجہ، مذاکراتنہ انتظار ایتک فیکرندہ ایسہ دہ تعیین اولنان میعادک هنوز اوزاق و اسلاملرک احوال حاضرہ سی ایسہ یاییلہ جق شیلردہ تسارعی ایجاب ایدر اولدینی تأمل ایلشدر۔

۵ — جمعیت؛ قونفرہ نک هنوز طویلا تمامش اولمی ترقی اسلامی تأمین ایچون ہر فرد مسلمک چالشمہ سنی تأخیرہ معذرت تشکیل ایتہ جکی اعتقادندہ در۔

۶ — اسلاملر شو مساعی ترقی وروانہ لرینی کرک ہمدینلری وکرک سائرلریلہ محبت وتودد اساسلرینہ مستند اولہرق بر صورت مسالمتکارانہ دہ اجرا ایتلرینی کنڈیلرینہ بدرقہ آمال واعمال اتحاد ایدینہ جکلردر۔

۷ — جمعیت؛ اولیای امور اسلامہ وجیبہ لرینی اخطار ویا انلری ارشاد ویا جناب حقہ ووجدانلرینہ قارشی مسئول بولندقلری بروظیفہ بی ایفا ایتہ بی تکلیف کی مقاصد دن تبری ایدرک شوشہ ثباتنک (فدکران نفمت الذکری) امر جلیل سبجانیسنہ امتثالاً مجرد بر تذکیردن عبارت اولدینی وسائق مشارالہمک علوہمتری وغیرت دیندارانہ لری وحق کلاقی قبولہ مساعد اولان صاف ومنور سریردلی بولندینی بو وسیلہ ایلہ دہ بیانہ مسارعت ایلر۔ جناب حق جملہ مزلی اہل ایمانک صلاح احوالی موجب اولہ جق خصوصاتدہ موفق بالخیر بیورسون۔»

معافیہ بولنر بزم شریعتہ زہ مخالف در۔ شرعاً تستر واجب در۔ اولنر تستر خصوصندہ بالکثرہ ورت محالترینی ملاحظہ آئشلر۔ بولاری سوبلکدن مقصدم تربیہ سنک الی عالی درجہ سندہ بولوندلرینی اکتافندر۔ ایستہ بوکی حاللر اوروپالیر طرفدن یا کاش تلقی اولنمش۔ او اوروپالیرکہ قادیانلرینک حالی، حال تفتی (!) بتون جہانچہ معروف ومسلم در۔

صوکر ایشای سیاحندہ صوماطرہ وسینغاپور دہ کی مسلمانلرک احوالی دہ یک زیادہ ناسمعی موجب اولدی۔ اورادہ کی مسلمانلرک ایچریسنده مکاتب، مدارس عادتا یوق درجہ سندہ۔ مسلمانلرک ہر نہ قدر صلابت دینیہ لری وارسہ اوقومق یازمق کلیاً مفتود۔ بوندن ہشتہ برطاقم عادات قبیلہ دہ آرہ لرندہ تأسس ایتمش۔ بر کرہ بر مجلسدہ بولندیم زمان (نکاح مجلسی) دیدیلر، ارککار حضورینہ کتیرہ رک قادینی مسجدہ ایتدیردیلر۔ بودہ عادت قدیمہ لرندن ایتمش، قادیانک ارککہ مطیع اولہ سنہ دلالت ایدی ورمش۔ حالہ بوکہ یک چون زماندنبری مسلمانلق دعواسندہ ایکن بوحالری علما منع ایتہ مش۔ بو یوزدن جہالت زیادہ لشمش۔ بوسیلہ اولہ برطاقم قبیلہ عادتلر دیات دیہ امتقاد لرینہ یرلشمش قالمش۔ حتی اولنرا اخلاق حسنہ قیلدن بعد اولونور۔

ہندستاندہ اولیاء اللہدن برینہ کیتدکاری زمان تفتی ایچون مخصوص قادیانلر وار۔ اولنک حضورندہ اولات تفتی ایتدیرلر صوکرہ عبادتہ باشلارلر۔ بولری ہپ عبادت یرینہ قوللاشمش۔ بوکی شیلر مجوسیلردن کلش۔ مجوسیلردن عبادت محالیرینہ بویلہ کیدرلر مش۔

ایستہ بو جہالتک نتیجہ سی مسلمانلری نہ درجہ وخیم بر حالہ کتیرمش۔ بز مسلمانلر بولری صوکر درجہ نظر اعتبارہ آلمی بز۔

صوکرہ جاوا مسلمانلرندہ یکدیگرینہ عداوت یک زیادہ۔ ہندستاندہ الی نوع اسلام مذہبی وار۔ ہر نرہ کیدرسہ یک بریکی مذہب چیتمش۔ بونک اسبابی چوق ملاحظہ ایتدم۔ بز دہ بر عادت وار۔ فقط فنا بر عادت؛ بر آدمہ بر قصور کورورسہ ک ہان تکفیر دامغانی یاپشدیررز۔ مثلاً وہابی دیہ کنارہ آتارز۔ او کنارہ چیقانلردہ بر مذہب تشکیل ایتکہ مجبور اولورلر۔

ہندستاندہ حسن صدیق نامندہ بر ذات وارمش۔ الی سنہ اول بر حیات ایتمش۔ بر جوق اثرلری وار۔ خصوصیلہ «فتح البیان» اسمندہ اون جلد بیوک بر تفسیری وار، مشہور «ہیوال» حا کہ سنک زوجی، بعض علمای اسلام او آدمہ حسن زندیق دیرلر مش۔ ویکہ علماسندن دہ بر جوق آدملرک بویلہ دیدیکنی ایشتم۔ و ہندستان علماسندن (عبدالحمی) بو آدمک عدو مبینی ایدی۔ حتی آرہ لرندہ کی عداوت بر جوق وقت مناظرہ لرندہ یکدیگرینی کفرہ قدر سوق ایتشدی۔ عبدالحمی وفاتی کونی حسن زندیق دیدکاری ذات بردوستہ بر مکتوب یازمش، او قودم: «عبدالحمی ک رفانیلہ بتون ہندستانی ظلمت قاپلادی۔ بز اونک سوزینی اکلاردق، او بزم سوزمزی اکلاردی۔ بویلہ بر عالمک وفاتیلہ بتون ہندستانی ظلمت قاپلادی...» خصمی اولدینی حالہ اونک وفاتندہ متأثر اولمش، اوچ کون اکک یہ مہمش۔ او زندیق دیدکاری ذانک اسلامیتہ اوقدر محبت وارمش کہ انکایزلر اونی بس ایتشلر، حبس خانہ دہ وفات ایتمش۔ شمدی حیاتندہ زندیق دیدکاری ذات ایچون بتون ہندستان علماسی آغلاپور شیمدی قیمتتی تقدیر ایدیور۔

بز قولایقلہ آرہ منردہ کی علمای کاوور یابارسق وای حازہ۔ تقصیراتن کورولورسہ بر موجب شرع «الدين النصيحة» قولنہ امتثالاً قول، لین ایلہ بولہ کتیرہ کہ چالشمہ لم۔ بوقسہ کفر ایلہ کارہ چقہ رزمق برایش دکلد۔ بز بیانچیلری دکل، کندی قارداشلر مزی چوق کوردرک تکفیرہ واریرز۔ بولنر غایت وخیم فیکرلردر۔ بز یاپدیمز ایشلرک نتیجہ سنی دوشونہ رک یاپلی، آرادہ کی سوء تلقیرہ، سوء تفہمہ نہایت ویرہ رک ال الہ ویرملی، برکتلہ معظمہ متجدہ حالندہ ایرولمکہ چالشمالی بز۔ زیرا استقبال مسلمانلرک در... (سورکلی الیشلر)

صوکر

